

روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه،
تصحیح، توضیحات:
دکتر عبدالحسین نوایی - الهام ملکزاده،
سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران،
تهران ۱۳۸۴،
۲۴۵ صفحه،
قیمت ۲۰۰۰ تومان.

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، افزون بر چاپ و انتشار روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه در سفرهای سه گانه اش به فرنگ، پاره ای از یادداشت های روزانه او را در سفر و حضر به چاپ رسانده که هر کدام، گوشه هایی از زوایای شخصیت این پادشاه پرکار و پرنویس را روشن می کند.

روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه (از محرم تا شعبان ۱۳۰۶ق.)، جدیدترین کتاب منتشر شده در این باره است. این روزنامه، از خاطرات روز شنبه اول محرم ۱۳۰۶ / پانزدهم شهریور ۱۲۶۷ آغاز می شود و به خاطرات روز پنجشنبه بیست و چهارم رجب ۱۳۰۶ / هفتم فروردین ۱۲۶۸، پایان می پذیرد. این یادداشتها، مشتمل بر مطالب گوناگونی است که بعضی از آنها عبارتند از:

توصیف مراسم عزاداری ماه محرم، بیان مسائل مربوط به امور دیوان و دولت و رسیدگی به آنها، بازدید از افواج نظامی و سرکشی به قشون، رفتن به شکارگاههای اطراف تهران مانند دوشان تپه و جاجرود.

علاوه بر اینها، شاه، مطالبی به صورت بسیار مختصر و سربسته درباره امتیاز کشتیرانی در رود کارون، بانک رویتر و مذاکرات امین السلطان با سفیر انگلیس، درباره تمهیدات سفر سوم شاه به فرنگستان نوشته و بی هیچ شرح و تفصیلی، از آنها گذشته است.

خواندن یادداشت های روزانه ناصرالدین شاه، علاوه بر فواید مختلف، این حسن را هم دارد که خواننده تاحدودی با اوضاع و احوال تهران و بویژه اندرون شاهی و کاخها و باغهای سلطنتی آشنا می شود. برای نمونه، شاه، در یادداشت روز یکشنبه دوم محرم نوشته است:

امشب خبر کردیم برویم [خیابان] چراغ گاز [و] خیابان لاله زار را تماشا کنیم ... میدان توپخانه و خیابان شمس العماره، خیلی باصفا بود. از میدان که بیرون رفتیم، دکانی بود طرف دست چپ که عکسهای کار عبدالله میرزا را می فروختند.

